

Motion till riksdagen 2025/26:2489

av **Jesper Skalberg Karlsson (M)**

Flygande resurser

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att se över möjligheten att samordna de flygande resurser som samhället i dag förfogar över och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige är till ytan det femte största landet i Europa men har en befolkning som motsvarar Londons. Den geografiska situationen innebär särskilda utmaningar – inte minst för Gotland, där avståndet till fastlandet påverkar tillgången till sjukvård och akuta insatser. Ambulansflyg och sjukvårdshelikoptrar har varit en del av svensk sjukvård sedan 1970-talet. I dag är det regionerna som ansvarar för dessa insatser. Gotlands sjukvårdshelikopter är ett exempel på hur driften är mycket kostnadskrävande – omkring 70 miljoner kronor per år – och därmed sårbar för lokala ekonomiska förutsättningar.

I dag hanteras flygande resurser av flera olika aktörer: polisen, Sjöfartsverket, regionernas sjukvårdshelikoptrar och det regiongemensamma ambulansflyget. Denna fragmentering leder till ineffektivitet och bristande samverkan. Genom att samla dessa resurser under en statlig myndighet kan kapaciteten utnyttjas bättre och Sveriges beredskap vid kriser och akuta händelser stärkas.

En samordning av flygande resurser skulle innebära att samma helikoptrar och flygplan kan användas mer flexibelt för olika typer av insatser, exempelvis sjuktransporter, skogsbränder, eftersök och räddningsuppdrag. På så sätt stärks det civila försvaret genom att resurser kan sättas in där de behövs som mest. Regionerna har inte alltid den specialistkunskap som krävs för att hantera flygplans- och helikopter-verksamhet – deras fokus bör vara på sjukvård och kollektivtrafik, medan staten tar ansvar för driften och dimensioneringen av de flygande resurserna.

Det innebär inte att staten ska ta över hälso- och sjukvården i sin helhet, något som tidigare föreslagits av andra partier. Däremot finns det uppenbara samordningsvinster på

vissa områden, och de flygande sjukvårdsresurserna är ett tydligt exempel. Med ett statligt ansvar skulle resurserna kunna användas mer effektivt, bidra till en mer jämlik vård i hela landet och ge en robustare krisberedskap – samtidigt som regionerna avlastas både ekonomiskt och operativt.

Sammanfattningsvis finns det starka skäl att staten tar över ansvaret för att samordna ambulansflyg, sjukvårdshelikoptrar och övriga flygande resurser tillsammans med polisen och Sjöfartsverket. Det är en reform som stärker Sveriges förmåga att snabbt och effektivt möta kriser, ökar likvärdigheten i tillgången till akuta insatser och säkerställer en mer effektiv användning av våra gemensamma resurser. Detta bör ges regeringen till känna.

Jesper Skalberg Karlsson (M)